

Prof. Črtenjak Brane /Vukovar/

ZA ILI PROTIV GALERIJE UMJETNINE

Kada sam prije tri godine bio u Zagrebu, posjetio sam dr. Bauera u njegovu stanu Krajiška 23. Tada mi je dr. Bauer da ima oko dvije godine ~~na~~ umjetničkih radova naših starih i mladih slikara i skulptora i da bi bio spreman to pokloniti gradu Vukovaru, ali pod uvjetom da se osnuje galerija umjetnina. Dr. Bauer je već tada imao gotovu koncepciju o postavljenju galerije. Prema njegovoj zamisli, uz vrlo malu adaptaciju škole učenika u privredi /prema odluci Savjeta za prosvjetu nije odgovarala kao školska zgrada/ mogle su se učiniti vrlo dobre prostorije za galeriju. Dr. Bauer mi je pokazao tada i neke od tih slika i skulptura. To su bolja djela naših prominentnih umjetnika, čak i vrlo dobro opremljena. Tu su bila djela Ivekovića, Kraljevića, Becića, Bukovca, Crnčića, Medovića, Uzelca, Stupice, Varlaja, Generalića, Meštrovića, Frangeša, Augustinčića, Kršinića, Bakića, dakle svih onih koji su u našoj kulturnoj historiji nešto značili. Ne volim mjeriti vrijednost umjetnina novcem, ali te umjetnine danas predstavljaju efektivnu vrijednost od nekoliko miliona dinara.

Oduševljen idejom pokušao sam u Vukovaru nešto poduzeti. Pitao sam i molio sve one koje sam smatrao da mogu nešto učiniti. Svi su obećali pomoći ali...škola je i danas još tamo. Tražio sam dalje, i našao sam u centru grada, novu zgradu s velikim i svijetlim prostorijama, idealnu za galeriju. Razgovarao sam s vlasnikom, tražio je jedan dinar mjesečno najamnine i ~~u~~ vor na dvadeset godina. Tada su se u GNO dešavale krupne promjene i ~~tko~~ je onda mislio da iseli kancelarije jednog trgovačkog poduzeća! Tako su propali prvi pokušaji da se u Vukovaru osnuje galerija umjetnina.

Nedugo iza toga ja sam otišao odslužiti vojni rođ, a drugovi Brlić i Bauer su nastavili tražiti mogućnosti da bi se galerija ipak realizirala, no ni oni nisu imali više sreće. Evo na kakvoj prepirci su se oni zaustavili. U dopisu kojega je dr. Bauer uputio GNO izričito je navedeno da ove umjetnine dr. Bauer poklanja gradu kao fundus za osnivanje galerije umjetnina. Kao odgovor na to dr. Bauer je dobio ~~ugovora~~ ugovora, u kojemu nije bilo ni riječi o galeriji, a "korištenje umjetnina", koje daje gradu, predviđa se za kulturne potrebe grada Vukovara." Naravno, na ovakav ugovor dr. Bauer nije mogao pristati. Kasnije je ugovor doživio izvjesne korekture, ali dr. Bauer nije bio zadovoljan. Evo citat iz njegova pisma, pa vrlo lako možemo zaključiti, što je dr. Bauer htio, "...tražim garanciju da će iz ove galerije biti jedna savremena galerijska ustanova, koja će vršiti funkciju kao naučna, prosvjetna i umjetnička ustanova, i da iz te ustanove ne će postati sinekura ili otići onim pravcem koji nije u zadatku ustanove. Ni u kom slučaju ne bi mogao pristati da mi se ospori pravo da neposredno kontrolišem rad i usmjerim pravac rada ove galerije".

Zar su to neprihvatljivi uvjeti?

Do konačnog dogovora nije još došlo. Nije mi poznato zašto.

Trebali smo pristupiti s više povjerenja prema čovjeku, kojemu mi ohtjeli ili nehtjeli - moramo priznati, pripada zasluga za osnivanje Gradskog muzeja. Njegova je bila i inicijativa, iz njegove privatne zbirke bili su i predmeti koji su činili fundus muzeja. Njegovom zaslugom osnovana je Gipsoteka i Arhiv za likovnu umjetnost u Zagrebu, Osječka galerija, pustimo Štrossmajerovštinu i priznajmo da bi i u našoj galeriji sve od eksponata do vitrina bilo njegovo. Uvjeti koje je postavio dr. Bauer nisu za diskusiju, sa zadovoljstvom ih je trebalo prihvatiti.

To je bio drugi pokušaj!

Razmislimo li o svemu tome čovjek se pita, u interesu svih građana i grada, da li se to moralo tako završiti? Nije li to zapravo neshvatljivo?